

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Bydgoszczy

LBY.410.001.01.2024

Pan
Michał Sztybel
Wojewoda Kujawsko-Pomorski

Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki
ul. Jagiellońska 3
85-950 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy ¹ ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Sztybel, Wojewoda Kujawsko - Pomorski ² od 20 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Mikołaj Bogdanowicz, Wojewoda Kujawsko-Pomorski od 9 grudnia 2015 r. do 19 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Monika Kazimierczak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/1/2024 z 4 stycznia 2024 r.2. Jolanta Szydłowska-Hęsiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/2/2024 z 4 stycznia 2024 r.3. Krzysztof Drzewiczak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/3/2024 z 4 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-7)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/04 województwo kujawsko-pomorskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa ⁴ .
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– działania związane z egzekucją dochodów budżetowych;– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdania za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, w tym:<ol style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek;b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie.

¹ Dalej: „KPUW” lub „Urząd”.

² Dalej: „Wojewoda”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

⁴ Data zakończenia czynności kontrolnych – 2 kwietnia 2024 r.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: „ufp”.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. KPUW, pod względem: legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdania za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy wykonania planu dochodów;
- szczegółowej kontroli windykacji zaległości;
- analizy stanu należności pozostałych do zapłaty;
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/04 w trakcie roku budżetowego;
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad;
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analizy stanu zobowiązań;
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola dochodów budżetu państwa w części 85/04 wykazała, że zostały one zrealizowane w kwotach wyższych od zaplanowanych na 2023 r. o 27 949,3 tys. zł. Na podstawie analizy wybranej próby 12,1% zaległych należności budżetowych Urzędu i 92,2% zaległości dysponenta części egzekwowanych przez Wojewodę stwierdzono, że nie podejmowano działań windykacyjnych w odniesieniu do:

- dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 13,6 tys. zł, podlegającej zwrotowi do budżetu państwa wraz z należnymi odsetkami za zwłokę w wysokości 11,6 tys. zł;
- kosztów postępowania orzeczonych przez Wojewódzką Komisją ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych⁷, w wysokości 1,6 tys. zł.

W pozostałych badanych przypadkach podejmowano właściwe działania w celu skutecznego wyegzekwowania zaległych należności.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: „Wojewódzka Komisja”.

W wyniku kontroli 16,1% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 5% wydatków KPUW stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp i aktach wykonawczych.

NIK zauważa jednak, że Wojewoda otrzymał w 2023 r. środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa w kwocie 9 833,0 tys. zł na zadania, które nie należały do nagłych i których wspierania nie można byłoby przewidzieć. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W zakresie nadzoru i kontroli nad wykonywaniem budżetu w części 85/04, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, wystąpił jednostkowy przypadek nierzetelnego wykonywania tego nadzoru w odniesieniu do sposobu wykorzystania dotacji w zakresie staży podyplomowych lekarzy.

Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niezablokowania niewykorzystanych środków w kwocie 534,0 tys. zł i opóźnienia w zablokowaniu nadmiaru posiadanych środków w wysokości 1 041,3 tys. zł;
- niepoinformowania Ministra Finansów o zablokowanej kwocie środków niewykorzystanych w budżecie środków europejskich w wysokości 1 217,3 tys. zł;
- nierzetelnej kontroli merytorycznej dowodów księgowych w zakresie prawidłowości udzielania zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sprawozdania budżetowe za 2023 r. w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/04 na podstawie sprawozdań jednostkowych.

Skala stwierdzonych nieprawidłowości nie miała znaczącego wpływu na kontrolowaną działalność i nie spowodowała obniżenia pozytywnej oceny wykonania budżetu państwa w części 85/04.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

1.1. W ustawie budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.⁹ dochody budżetu państwa w części 85/04 zostały ustalone w wysokości 120 161,0 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 148 110,3 tys. zł, co stanowiło 123,3% kwoty zaplanowanej i 106,0% dochodów osiągniętych w 2022 r (139 692,9 tys. zł).

Wyższa od planowanej realizacja dochodów wynikała przede wszystkim ze wzrostu o 10 243,1 tys. zł dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego¹⁰ (§ 2350) w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami (rozd. 70005), wyższych o 5 450,2 tys. zł wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) i wzrostu o 3 787,5 tys. zł dochodów z pozostałych odsetek od świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (§ 0920).

(akta kontroli str. 183-195, 267-278, 365-369)

Głównymi źródłami dochodów budżetowych (stanowiącymi 96,8% wartości ogółem) były:

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm., dalej: „ustawa budżetowa”.

¹⁰ Dalej: „jst”.

- dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jst (§ 2350) w kwocie 81 025,6 tys. zł (54,7%), w tym 66 243,1 tys. zł z tytułu gospodarowania przez jst gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozd. 70005);
- wpływy z pozostałych odsetek (§ 0920) w kwocie 23 132,6 tys. zł (15,6%), w tym 22 941,4 tys. zł z tytułu odsetek od świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502);
- wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 19 446,8 tys. zł (13,1%), w tym 13 758,4 tys. zł z tytułu opłat pobieranych przez powiatowe inspekcje weterynaryjne (rozd. 01034);
- wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930 w rozdz. 75011) w kwocie 8 483,2 tys. zł (5,7%);
- wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur (§ 2910) w kwocie 5 938,3 tys. zł (4,0%), w tym 3 146,0 tys. zł z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502);
- wpływy z usług (§ 0830) w kwocie 5 395,6 tys. zł (3,6%), w tym 3 770,2 tys. zł z tytułu usług realizowanych przez inspekcję sanitarną (rozd. 85132).

(akta kontroli str. 365-369)

Na koniec 2023 r. w części 85/04 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 225 532,7 tys. zł. W porównaniu do 2022 r. należności ogółem były wyższe o 99 035,7 tys. zł, tj. o 8,8%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze:

- zwiększenia o 96 000,6 tys. zł, tj. o 9,0% należności z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502, § 2350). Należności z tego tytułu, wynoszące 1 163 635,3 tys. zł stanowiły 94,9% wszystkich należności ogółem;
- zwiększenia o 3 023,8 tys. zł, tj. o 6,8% należności z tytułu gospodarowania przez powiaty nieruchomościami Skarbu Państwa (rozd. 70005, § 2350). Należności z tego tytułu wynoszące 47 317,5 tys. zł stanowiły 3,9% wszystkich należności ogółem.

Zaległości wyniosły 1 201 080,9 tys. zł, stanowiły 98,0% należności pozostałych do zapłaty na koniec 2023 r. i w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 96 941,4 tys. zł, tj. o 8,8%. Największe kwotowo zaległości wystąpiły w rozdziałach 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* 1 140 717,7 tys. zł), 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* (48 650,0 tys. zł), 85132 *Inspekcja Sanitarna* (4 548,0 tys. zł) oraz 71015 *Nadzór budowlany* (1 508,9 tys. zł).

Najwyższe wartości zaległości dotyczyły należności:

- od dłużników alimentacyjnych, które wynosiły 1 140 717,7 tys. zł i były wyższe o 93 547,4 tys. zł (8,9%) w stosunku do roku poprzedniego (1 047 170,2 tys. zł), co wynikało z braku zwrotów z tytułu zaliczek alimentacyjnych i świadczeń alimentacyjnych przez dłużników oraz związaną z tym bezskuteczną egzekucją prowadzoną przez komorników wobec tych osób;

- wynikających z zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, które wynosiły 47 903,5 tys. zł i były o 3 145,7 tys. zł (7,0%) wyższe niż w roku poprzednim. Wzrost zaległości wynikał przede wszystkim z nieuiszczenia opłat ratalnych i rocznych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności od osób fizycznych i prawnych oraz nieuiszczenia opłat z tytułu nabycia przez użytkowników wieczystych prawa własności.

(akta kontroli str. 183-195, 267-278, 370-373, 382-384)

Stan zaległości w jednostkach podległych wyniósł na koniec 2023 r. 6 731,4 tys. zł, z tego najwyższe kwoty zaległości odnotowano w: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy¹¹ – 4 548,0 tys. zł, Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej¹² w Toruniu – 1 253,6 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Bydgoszczy – 457,4 tys. zł i w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Bydgoszczy¹³ - 299,7 tys. zł.

W porównaniu do roku poprzedniego znaczny wzrost zaległości wystąpił w:

- Komendzie Wojewódzkiej PSP – o 393,4 tys. zł (45,7%), co wynikało m.in. z nałożenia kary w wysokości 351,8 tys. zł na podstawie umowy na dostarczenie drabiny pożarniczej;
- WIOŚ – o 83,5 tys. zł (38,6%), wynikający z wydanych decyzji w sprawie kar za uniemożliwianie lub utrudnianie organowi Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzenia kontroli.

(akta kontroli str. 196-229, 279-299, 374, 382-384)

Na koniec 2023 r. nie wystąpiły na poziomie dysponenta części 85/04 należności przedawnione. W 2023 r. z ksiąg rachunkowych dysponenta części 85/04¹⁴ prowadzonych przez Wydział Finansów i Budżetu¹⁵ nie spisano żadnych należności.

(akta kontroli str. 439-443)

Prowadzone przez Wojewodę działania usprawniające lub dyscyplinujące proces dochodzenia przez podległe jednostki wymagalnych należności polegały przede wszystkim na kontaktach roboczych (m.in. rozmowy telefoniczne z jednostkami) oraz przeprowadzaniu kontroli finansowych obejmujących ten zakres¹⁶.

(akta kontroli str. 382-384, 2026-2029, 2800-2806)

1.2. Dochody KPUW (jako obsługującego dysponenta III stopnia) w 2023 r. wynosiły 12 636,7 tys. zł i stanowiły 143,2% planu (8 824,0 tys. zł) oraz 85,5% dochodów zrealizowanych w 2022 r. (14 779,6 tys. zł). Najwyższe dochody uzyskano z tytułu wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) – 8 483,2 tys. zł (67,1% dochodów) oraz wpływów z różnych opłat (§ 0690 w rozdz. 71015 i w rozdz. 75011) – 3 041,8 tys. zł (24,1% dochodów). Wyższe od przewidywanego wykonanie planu dochodów wynikało m.in. z zaewidencjonowania w 2023 r. nowych opłat legalizacyjnych na łączną kwotę 700,0 tys. zł (rozdz. 71015) oraz wzrostu liczby złożonych wniosków o wydanie paszportu (rozdz. 75011). Dochody KPUW stanowiły 8,5% dochodów ogółem części 85/04 budżetu państwa.

¹¹ Dalej: „WSSE”.

¹² Dalej: „PSP”.

¹³ Dalej: „WIOŚ”.

¹⁴ Bez jednostek podległych.

¹⁵ Dalej: „WFB”.

¹⁶ W 2023 r. przeprowadzono pięć kontroli finansowych w zakresie prowadzenia windykacji zaległych należności z tytułu dochodów budżetu państwa. W czterech przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości, natomiast w jednym przypadku wydano zalecenia pokontrolne zobowiązujące do niezwłocznego podejmowania czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych w stosunku do wszystkich nieuregulowanych w terminie należności.

(akta kontroli str. 308-311, 361-363, 375-377, 387-391)

Na koniec 2023 r. w Urzędzie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 4 950,7 tys. zł (w tym zaległości netto 4 072,1 tys. zł), z których 36,7% (1 819,1 tys. zł) dotyczyło wpływów z pozostałych odsetek (§ 0920), 23,6% (1 168,3 tys. zł) wpływów z różnych opłat (§ 0690), a 11,2% (555,5 tys. zł) dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze (§ 0750). W porównaniu do 2022 r. należności ogółem były niższe o 741,8 tys. zł, tj. 13,0%, natomiast zaległości netto wyższe o 128,9 tys. zł, tj. 3,3%.

(akta kontroli str. 308-311, 361-363, 378-379, 387-391)

W 2023 r. z ksiąg rachunkowych Urzędu w zakresie dysponenta trzeciego stopnia z uwagi na przedawnienie wyksięgowano 23 należności w łącznej kwocie 109,9 tys. zł z tytułu kosztów wydalenia cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustalonych przez Wojewodę na mocy decyzji wydanych w latach 2011-2014. Analiza tych należności wykazała, że ich spisanie nastąpiło poprzez zmniejszenie dokonanych uprzednio odpisów aktualizujących ich wartość, zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷, a podstawę spisania stanowił art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁸ oraz art. 67 ufp. Powyższe ustalenia wskazują na realizację wniosku pokontrolnego, sformułowanego przez NIK, w wyniku ustaleń poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/04, przeprowadzonej za 2022 r.

(akta kontroli str. 387-416)

W Urzędzie nie opracowano odrębnej procedury odpisu z ksiąg rachunkowych umorzonych, przedawnionych lub nieściągalnych należności pieniężnych.

(akta kontroli str. 392-393, 389)

Analizą (pod kątem kwalifikowania się do spisania należności jako nieściągalnych) objęto dokumentację pięciu dłużników¹⁹ zalegających z płatnościami na łączną kwotę 111,9 tys. zł (2,7% zaległości z tytułu dochodów budżetowych Urzędu²⁰), które pozostawały nierozliczone na 31 grudnia 2023 r. W żadnym z badanych przypadków nie wystąpiły przesłanki spisania tych należności jako nieściągalnych.

(akta kontroli str. 417-418)

1.3. Działania związane z egzekucją dochodów budżetowych sprawdzono na próbie:

- 12 dłużników²¹, których zaległości wobec Urzędu wynosiły na koniec 2023 r. 491,6 tys. zł (12,1 % zaległości z tytułu dochodów budżetowych Urzędu²²);
- czterech dłużników, których zaległości wobec dysponenta części wynosiły na koniec 2023 r. 478,2 tys. zł (92,2% zaległości z tytułu dochodów budżetowych dysponenta części, w zakresie ujętym w księgach rachunkowych WFB²³).

W ośmiu z 16 ww. spraw ustalono, że prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa, nie dopuszczając do ich

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.

¹⁹ K.K. postanowienie WFB.VI.3151.50.2017-7; K.R. postanowienie PINB.440.12.2014.ES; O.R. postanowienie PINB-7141/38/10/MK; R.U. Wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 09.05.2001 r. I C 1354/00; R.Z. sygn. akt II K 114/19.

²⁰ 4 072,1 tys. zł.

²¹ WFB.V.3150.1.16.2014, WFB.V.3150.1.13.2016, WNK.VI.0551.20.2021, WNK.VI.0551.54.2018, VI W 732/15, WKZM.BY.WN.33/PR/2019, WKZM.BY.WN.48/2022, WKZM.BY.WN.54/PR/2022, WKZM.BY.WN.6/PR/2020, WKZM.BY.WN.30/PR/2022, WKZM.BY.WN.4/PR/2021, WKZM.BY.WN.7/2020.

²² 4 072,1 tys. zł.

²³ 518,6 tys. zł.

przedawnienia. Prawidłowo podejmowano działania windykacyjne i egzekucyjne oraz dokumentowano i na bieżąco monitorowano stan trwających postępowań egzekucyjnych²⁴. Kolejne czynności windykacyjne dokonywane były niezwłocznie, a ewentualne przerwy między tymi czynnościami obiektywnie uzasadnione. Zaległości zostały przypisane w księgach rachunkowych w prawidłowej wysokości i we właściwym okresie sprawozdawczym. W jednym badanym przypadku egzekucja był skuteczna – w 2023 r. uzyskany dochód wynosił łącznie 1,8 tys. zł²⁵. Nieskuteczność windykacji w siedmiu badanych sprawach²⁶ była spowodowana czynnikami niezależnymi od Wojewody, w szczególności brakiem majątku podlegającego egzekucji.

W pozostałych ośmiu sprawach²⁷ nie podejmowano działań windykacyjnych i egzekucyjnych, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 636-699, 717-719)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W ośmiu z 16 zbadanych spraw w 2023 r. nie podejmowano działań mających na celu wyegzekwowanie zaległych należności, co było niezgodne z art. 42 ust. 5 ufp, tj.:

- w jednej sprawie dotyczącej zwrotu nienależnie pobranej dotacji w kwocie należności głównej 13,6 tys. zł²⁸, która stała się wymagalna w 2015 r.²⁹ i należnych odsetek za zwłokę w wysokości 11,6 tys. zł³⁰, pomimo niedokonania zwrotu dotacji przez dłużnika, w Urzędzie w latach 2015-2023 nie podjęto żadnych działań windykacyjnych i egzekucyjnych;
- w siedmiu sprawach dotyczących kosztów postępowań przed Wojewódzką Komisją, orzeczonych prawomocnie w okresie od 28 grudnia 2021 r. do 13 września 2023 r., w łącznej kwocie 1,6 tys. zł, do czasu rozpoczęcia kontroli NIK nie podejmowano żadnych czynności mających na celu wyegzekwowanie ww. nieuregulowanych należności; w trakcie kontroli NIK – 13 lutego 2024 r. do jednego dłużnika wystosowano upomnienie, w wyniku którego uiszczono należność w wysokości 0,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 659, 664, 720-822)

Osoba pełniąca obowiązki Dyrektora³¹ Wydziału Polityki Społecznej³², odnośnie braku czynności mających na celu wyegzekwowanie nienależnie pobranej dotacji wskazała m.in., że egzemplarz decyzji wydanej w ww. sprawie został przekazany do WFB celem monitorowania dokonania lub braku dokonania przez podmiot zwrotu dotacji do budżetu państwa wraz z odsetkami liczonymi do dnia zapłaty. Dodała jednocześnie, że WPS nie kierował wniosku do innego Wydziału KPUW w sprawie podjęcia czynności egzekucyjnych celem wyegzekwowania zwrotu dotacji określonej w ww. decyzji.

(akta kontroli str. 703, 716)

²⁴ W Urzędzie nie opracowano procedury przekazywania dokumentów i dochodzenia należności. Obieg dokumentów i informacji dotyczących należności odbywał się zgodnie z instrukcją kancelaryjną i ogólnymi zasadami wynikającymi z obiegu dokumentów.

²⁵ 0,9 tys. zł od dłużnika w rozdziale 01095 w § 0920 i 0,9 tys. zł w rozdziale 01095 w § 0690 (WNK.VI.0551.54.2018).

²⁶ WFB.V.3150.1.16.2014, WFB.V.3150.1.13.2016, WNK.VI.0551.20.2021, VI W 732/15, WPS.VIII.946.1.24.2019, WPS.VIII.946.3.131.2016, WPS.VIII.431.5.2016.

²⁷ WKZM.BY.WN.33/PR/2019, WKZM.BY.WN.48/2022, WKZM.BY.WN.54/PR/2022, WKZM.BY.WN.6/PR/2020, WKZM.BY.WN.30/PR/2022, WKZM.BY.WN.4/PR/2021, WKZM.BY.WN.7/2020, WPS.VIII.946.5.76.2013.

²⁸ Na realizację zadania publicznego pn. „Nauka, zabawa i profilaktyka”.

²⁹ Na podstawie decyzji Wojewody nr WPS.VIII.946.5.76.2013 z 26 stycznia 2015 r.

³⁰ Według stanu na 31 grudnia 2023 r.

³¹ Dalej: „Dyrektor”.

³² Dalej: „WPS”.

Osoba pełniąca obowiązki Dyrektora³³ WFB wyjaśniła m.in., że do Wydziału nie wpłynął wniosek WPS wraz aktami sprawy w celu wyegzekwowania na drodze postępowania egzekucyjnego zwrotu dotacji do budżetu państwa. W 2023 r. WFB występował do WPS z pytaniami o aktualny stan należności na koniec każdego kwartału celem sporządzenia sprawozdań. Informacja o aktualnym statusie sprawy była ustalana telefonicznie.

(akta kontroli str. 701)

Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli³⁴, w strukturze którego funkcjonuje wieloosobowe stanowisko ds. obsługi prawnej wyjaśnił, że nie posiada wiedzy w zakresie obejmującym wyegzekwowanie zwrotu do budżetu państwa ww. dotacji pobranej w nadmiernej wysokości oraz czy takie działania były podejmowane, względnie jaki był ich zakres.

(akta kontroli str. 705)

Dyrektor Wydziału Zdrowia – Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego³⁵, odnośnie kosztów postępowań przed Wojewódzką Komisją, wyjaśniła m.in., że WZ przekazywał do Biura Finansowo-Inwestycyjnego³⁶ informacje o należnościach, a przy braku ustalonych procedur windykacyjnych, działanie takie wydawało się poprzedniej Dyrektor prawdopodobnie wystarczające. We wskazanych sprawach kontrola terminowości zapłaty podejmowana była doraźnie, w oparciu o informacje otrzymywane z BFI. Z informacji przekazanych przez pracownika wykonującego zadania związane z obsługą organizacyjno-administracyjną Komisji (...) wynikało, że nie kierowano do dłużników upomnień wzywających do uregulowania zadłużeń i nie realizowano innych czynności windykacyjnych, a w czterech badanych sprawach informacje o nieuregulowanych należnościach przekazano z BFI dopiero 9 lutego 2024 r.

(akta kontroli str. 753-757)

NIK zauważa, że zgodnie z dyspozycją art. 42 ust. 5 ufp jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, niemniej jednak przyczyną nieprawidłowości w ww. zakresie był niewątpliwie brak procedur postępowania, określających rolę poszczególnych komórek Urzędu w procesie dochodzenia zaległości, terminów przekazywania dokumentów i wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami. Sformułowane ogólnie w regulaminie organizacyjnym Urzędu³⁷ zapisy dotyczące wspólnych zadań wydziałów w zakresie prowadzenia spraw oraz przygotowywania dokumentacji egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym i pieniężnym, czy współdziałania z wieloosobowym stanowiskiem do spraw obsługi prawnej, nie zapewniły prawidłowego funkcjonowania w Urzędzie procesu windykacji.

(akta kontroli str. 995-1018)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności.

Na podstawie zbadanej próby dochodzonych zaległości, w odniesieniu do kwoty 943,0 tys. zł (97,2% kwoty poddanej analizie) na bieżąco prowadzono kontrolę

³³ Dalej: „Dyrektor”.

³⁴ Dalej: „WNK”.

³⁵ Dalej: „WZ”.

³⁶ Dalej: „BFI”.

³⁷ Zapisy wprowadzone do regulaminu organizacyjnego Urzędu z 13 września 2016 r. (zarządzenie Wojewody nr 363/2016), zawarte także w aktualnie obowiązującym regulaminie organizacyjnym z 25 maja 2021 r. (zarządzenie Wojewody nr 98/2021).

terminowości zapłaty należności oraz podejmowano przewidziane prawem czynności zmierzające do ich wyegzekwowania. Jako działanie nieprawidłowe NIK ocenia nieprzewodzenie działań windykacyjnych i egzekucyjnych w stosunku do pozostałej analizowanej kwoty – 26,8 tys. zł (2,8%).

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. W 2023 r. wydatki w części 85/04 wynosiły 2 603 707,0 tys. zł, co stanowiło 125,4% planu określonego w ustawie budżetowej (2 076 886,0 tys. zł) i 98,3% planu po zmianach (2 647 473,5 tys. zł). W porównaniu do 2022 r. wydatki były niższe o 940 019,2 tys. zł, tj. o 26,5 %. Spadek wydatków w części 85/04 spowodowany był zmianą od 1 czerwca 2022 r. organu realizującego zadanie w zakresie wypłaty świadczenia 500+³⁸ oraz zmianą od 1 stycznia 2023 r. źródła finansowania zespołów ratownictwa medycznego³⁹. W 2023 r. środkami budżetowymi sfinansowano głównie (94,7% wydatków części) zadania z zakresu:

- rodziny (39,9% w dz. 855), na którą wydatkowano 1 039 858,8 tys. zł (99,6% planu po zmianach), z czego: 1 007 842,5 tys. zł przeznaczono na wypłatę świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (rozd. 85502);
- pomocy społecznej (14,3% w dz. 852), na którą wydatkowano 371 682,3 tys. zł (96,9 % planu po zmianach), z czego: 66 538,7 tys. zł na domy pomocy społecznej (rozd. 85202), 57 891,3 tys. zł na ośrodki wsparcia (rozd. 85203), 57 119,3 tys. zł na zasiłki stałe (rozd. 85216) i 52 139,8 tys. zł na zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (rozd. 85214);
- rolnictwa i łowiectwa (11,4% w dz. 010), na które wydatkowano 297 252,2 tys. zł (97,6% planu po zmianach), z czego: 154 156,0 tys. zł na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (§ 2010 w rozdz. 01095), 74 997,0 tys. zł na powiatowe inspektoraty weterynarii (rozd. 01034), 21 827,5 tys. zł na wojewódzkie inspektoraty weterynarii (rozd. 01033), a 19 146,0 tys. zł na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badanie monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego (rozd. 01022);
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej (9% w dz. 754), na które wydatkowano 233 454,4 tys. zł (99,9% planu po zmianach), z czego 204 142,5,0 tys. zł wykorzystano na Komendy Powiatowe PSP (rozd. 75411);
- ochrony zdrowia (8,1% w dz. 851), na którą wydatkowano 210 159,7 tys. zł (98,0% planu po zmianach), z czego: 158 073,3 tys. zł na Inspekcję Sanitarną (rozd. 85132) a 31 361,7 tys. zł na staże i specjalizacje medyczne (rozd. 85157);
- oświaty i wychowania (5% w dz. 801), na którą wydatkowano 131 362,5 tys. zł (98,3% planu po zmianach), z czego 68 289,1 tys. zł wykorzystano na przedszkola (rozd. 80104);

³⁸ Na mocy ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981, ze zm.), zadanie przekazano do realizacji Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

³⁹ Zgodnie z ustawą z dnia 15 listopada 2022 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2770), zadania zespołów ratownictwa medycznego, od 1 stycznia 2023 r. były finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

- administracji publicznej (4,6% w dz. 750), na którą wydatkowano 119 097,1 tys. zł (97,5% planu po zmianach), w tym 109 375,0 tys. zł przeznaczono na urzędy wojewódzkie (w rozdz. 75011);
- transportu i łączności (2,4% w dz. 600), na który wydatkowano 63 229,7 tys. zł (98,0% planu po zmianach), w tym 48 647,2 tys. zł wydatkowano na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe (rozdz. 60003).

(akta kontroli str. 1019-1054, 1216-1252, 1553-1556, 2730-2731)

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki zostały zwiększone w trakcie roku per saldo o 570 587,5 tys. zł, tj. o 27,5%, z tego zwiększone o: 547 374,7 tys. zł z tytułu rezerw celowych, 23 213,2 tys. zł z rezerwy ogólnej, 60,6 tys. zł w ramach przeniesienia z części 42 Sprawy Wewnętrzne i zmniejszone o 61,0 tys. zł decyzją Prezesa Rady Ministrów⁴⁰, na skutek przeniesienia planowanych wydatków budżetowych określonych w ustawie budżetowej.

(akta kontroli str. 1509-1520, 1522, 2731, 2735)

Dotacje zwiększone zostały o 468 191,4 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych o 1 338,9 tys. zł, wydatki bieżące o 43 271,5 tys. zł, a wydatki majątkowe o 57 785,7 tys. zł.

Wydatki były niższe od planowanych o 43 766,5 tys. zł, co stanowiło 1,7% planu po zmianach, m.in. na skutek: niewykorzystania środków na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w związku z niższą liczbą występujących ognisk chorób oraz nadmiarem środków na wynagrodzenia za odstrzał sanitarny dzików, spadku liczby osób wymagających wsparcia w postaci zasiłków okresowych, niższej od zaplanowanej liczby lekarzy, którzy podjęli staż podyplomowy, rozliczenia niewykorzystanych środków na wypłatę dodatków motywacyjnych dla pracowników domów pomocy społecznej. Niższe wykonanie wynikało także z rezygnacji gmin i podmiotów niegminnych z udziału w realizacji Programu „Maluch+” 2022-2029 oraz ze zmniejszenia liczby decyzji przyznających wsparcie w formie zasiłku stałego osobom w trudnej sytuacji życiowej.

(akta kontroli str. 1564, 2731, 2837-2841)

Prezes Rady Ministrów nie wydał polecenia Wojewodzie dotyczącego wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19⁴¹ oraz Fundusz Pomocy⁴².

(akta kontroli str. 1504)

Badaniem w zakresie prawidłowości wydatkowania środków z rezerw celowych⁴³ objęto osiem decyzji zwiększających plan wydatków⁴⁴ na łączną kwotę 122 038,1 tys. zł, tj. 21,4% środków, które zwiększyły wydatki części. Wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w łącznej wysokości 115 838,7 tys. zł. Po otrzymaniu ww. decyzji zwiększających plan wydatków wprowadzano odpowiednie zmiany w planie

⁴⁰ Nr MF/BP6.4143.10.1.2023.PRM z 7 kwietnia 2023 r.

⁴¹ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

⁴² Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.).

⁴³ Poz. 8, 44, 45, 49, 52, 72.

⁴⁴ W rozdziałach: 85516 (poz. 8), 01022, 01033, 01034 (poz. 44), 70095 i 80104 (poz. 45), 85202 (poz. 49 i 72), 85228 (poz. 49), 80103, 80104, 80105, 80106 i 80149 (poz. 52).

finansowym jednostki. Środkami z rezerw celowych (poz. 8⁴⁵, 44⁴⁶, 45⁴⁷, 49⁴⁸, 52⁴⁹ i 72⁵⁰) dofinansowano m.in. zadania, na skutek których:

- zwiększono dostępność do edukacji przedszkolnej, przy jednoczesnym zmniejszeniu obciążeń finansowych ponoszonych przez rodziców z tytułu uczestnictwa ich dzieci (w zakresie uczniów w wieku do 5 lat) w wychowaniu przedszkolnym;
- 2 796 pracowników domów pomocy społecznej otrzymało dodatkowe wynagrodzenia / nagrody (tzw. dodatki motywacyjne);
- nastąpił wzrost wynagrodzeń pracowników Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej oraz średniorocznego zatrudnienia o 39 etatów;
- zapewniono 1 071 osobom usługi opiekuńcze w ramach programu „Opieka 75+”, w tym 13 osobom przyznano specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- zawarto umowy z gminami w zakresie utworzenia 76 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz zapewnienia funkcjonowania 81 miejsc opieki nad ww. dziećmi, a także utworzenia 1 196 miejsc przez podmioty niegminne i zapewnienia funkcjonowania 147 miejsc utworzonych przez podmioty niegminne;
- wykonano termomodernizację dziewięciu budynków komunalnych w Kowalu.

(akta kontroli str. 2489-2663)

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerwy ogólnej objęto 21 decyzji zwiększających plan wydatków na łączną kwotę 23 213,2 tys. zł⁵¹ (100% planu po zmianach). Zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach w łącznej wysokości 21 428,6 tys. zł (92,3%).

Jednocześnie stwierdzono, że:

[1] 10 wniosków skierowanych do Prezesa Rady Ministrów⁵², za pośrednictwem Wojewody, przez jednostki podległe i jst, o uruchomienie środków z rezerwy ogólnej⁵³

⁴⁵ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

⁴⁶ Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych.

⁴⁷ Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

⁴⁸ Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych oraz na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

⁴⁹ Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego.

⁵⁰ Wydatki związane ze zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 22 września 2023 r. wydała opinię nr 354, w której pozytywnie zaopiniowała wniosek Ministra Finansów w zakresie zmiany przeznaczenia kwoty w wysokości 66 000,00 tys. zł z rezerwy celowej w poz. 72 i przeznaczenia jej na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej.

⁵¹ M.in. w rozdz. 75411 na kwotę 4 000,0 tys. zł na budowę Komendy Miejskiej PSP w Grudziądzu wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą nr 1; rozdz. 92109 na kwotę 3 398,9 tys. zł na: budowę centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące – etap I, budowę świetlicy wiejskiej w Gliszczu i na przebudowę i rozbudowę budynku usługowego Tucholskiego Ośrodka Kultury w Tucholi – dobudowa kina; rozdz. 60016 na kwotę 2 810,5 tys. zł na realizację zadań inwestycyjnych: budowa i przebudowa drogi gminnej w gminie Rypin i budowa drogi gminnej w miejscowości Ostrowo, gmina Mrocza; rozdz. 71035 na kwotę 2 491,5 tys. zł na rewitalizację obiektów grobownictwa wojennego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2023 r.; rozdz. 75095 na kwotę 2 432,5 tys. zł na budowę Centrum Usług Publicznych w Gminie Lubianka – etap I; rozdz. 85111 na kwotę 1 500,0 tys. zł na zakup wyposażenia i sprzętu oraz prace adaptacyjne na potrzeby Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rypinie; rozdz. 80132 na kwotę 1 307,3 tys. zł na przebudowę i rozbudowę Gminnego Ośrodka Kultury w Konecku na Publiczną Szkołę Muzyczną I stopnia; rozdz. 85219 na kwotę 1 260,0 tys. zł na zakup biurowca w przez gminę Janowiec Wielkopolski i zaadaptowanie go na potrzeby Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; rozdz. 85121 na kwotę 1 100,0 tys. zł na zakup urządzenia RTG i USG oraz robót budowlanych dla Zakładu Diagnostyki Obrazowej RTG i USG oraz Zespołu Poradni Specjalistycznych w gminie Śliwice.

⁵² Dalej: „PRM”.

⁵³ Na zadania: [1] W STRONĘ SŁOŃCA, zabezpieczenie bezcennego obrazu Mikołaja Kopernika wraz z programem działań inwestycyjnych Muzeum Okręgowego w Toruniu w celu podniesienia kompetencji i jakości oferty programowej instytucji w ramach ogólnopolskich obchodów 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika; [2] budowa świetlicy wiejskiej w Gliszczu; [3] zakup biurowca po byłej Spółdzielni Meblarskiej i zaadaptowanie go na potrzeby biur Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim; [4] modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Skępem; [5] zakup urządzenia RTG i USG oraz robót budowlanych dla Zakładu Diagnostyki Obrazowej RTG i USG oraz Zespołu Poradni Specjalistycznych dla gminy Śliwice; [6] prace konserwatorskie przy organach piszczałkowych i szafie organowej, Dominika (I) Biernackiego w Raciążku - etap IV; [7] zakup sprzętu do ratownictwa wodno-ekologicznego dla

w łącznej kwocie 7 341,5 tys. zł, nie dotyczyło zdarzeń nagłych, których nie można byłoby przewidzieć na etapie planowania ustawy budżetowej na 2023 r. lub zaplanować w rezerwach celowych;

[2] jeden wniosek skierowany do PRM przez Wojewodę o uruchomienie środków z ww. rezerwy w kwocie 2 491,5 tys. zł z przeznaczeniem na rewitalizację obiektów grobownictwa wojennego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2023 r., dotyczył zadania realizowanego już w 2022 r. ze środków tej rezerwy, które również można było zaplanować w odpowiedniej wysokości na etapie opracowywania ustawy budżetowej na 2023 r.⁵⁴

(akta kontroli str. 2026-2466, 2663)

NIK zauważa, że na podstawie ww. wniosków dofinansowano zadania w obszarach o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej czy województwa, niemniej nie stanowiły one wydatków niespodziewanych, wymagających pilnej interwencji państwa. Natomiast środki z rezerwy ogólnej, co do zasady powinny być przeznaczone na zadania nagłe, a tym samym niemożliwe do zaplanowania w budżecie jednostki⁵⁵.

(akta kontroli str. 2860-2862)

W 2023 r. Wojewoda 15 decyzjami dokonał blokady wydatków w trybie art. 177 ufp na łączną kwotę 13 751,9 tys. zł,⁵⁶ z tego 8 736,5 tys. zł dotyczyło środków pozyskanych z rezerw celowych, a 30,0 tys. zł z rezerwy ogólnej.

Największe, pod względem kwoty, wydatki objęte blokadą dotyczyły:

- 4 105,4 tys. zł (rozdział 01022) – nadmiaru środków na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt przez Inspekcję Weterynaryjną;
- 1 736,7 tys. zł (rozdział 85415) – niewykorzystania przez gminy środków na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów;
- 1 196,6 tys. zł (rozdział 85216) i 1 000,0 tys. zł (rozdział 85214) – zmniejszenia potrzeb oszacowanych przez jst, na wypłatę zasiłków stałych i okresowych;
- 934,9 tys. zł (rozdz. 60004) – dokonanego rozliczenia środków przyznanych w związku z nałożeniem na gminy obowiązku zapewnienia i zorganizowania bezpłatnych przewozów do i z lokali wyborczych;
- 869,7 tys. zł (rozdz. 70005) – oszczędności uzyskanych na skutek niewykorzystania przez starostów dotacji przeznaczonej na operaty szacunkowe niezbędne w postępowaniach prowadzonych w zakresie inwestycji drogowych.

(akta kontroli str. 1577-1584)

Badaniem objęto cztery decyzje blokujące wydatki na łączną kwotę 3 867,4 tys. zł (28% zablokowanych środków), wydane 12, 14, 19 i 22 grudnia 2023 r.⁵⁷ Decyzje zostały wprowadzone i zatwierdzone w systemie TREZOR w dniu ich wydania.

Nadgoplańskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowie Ratunkowego w Kruszwicy; [8] budowa centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące - etap I; [9] przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku usługowego Tucholskiego Ośrodka Kultury w Tucholi - dobudowa kina; [10] zakup sprzętu medycznego dla Gminy Kęsowo.

⁵⁴ Pełnomocnik PRM ds. reformy regulacji administracyjnych związanych z ruchem naturalnym ludności i ochrony miejsc pamięci, 9 stycznia 2023 r. skierował do Wojewody pismo z prośbą o wytypowanie obiektów związanych w szczególności z miejscami spoczynku polskich żołnierzy i ofiarami wojen, które wymagają podjęcia pilnych działań, wskazując, że wzorem roku poprzedniego PRM może udzielić wsparcia na realizację pilnych zadań w ww. obszarze.

⁵⁵ Zgodnie m.in. Informacją Ministerstwa Finansów z października 2022 r. o rezerwie ogólnej i rezerwach celowych z budżetu państwa ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 oraz pismem z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, nr BPRM.RO.5031.1.2021.(1).DK, skierowanym m.in. do Wojewodów.

⁵⁶ Środki pochodzące z blokad nie zostały rozdysponowane przez Ministra Finansów.

⁵⁷ Nr: WFB.I.3120.3.129.2023, WFB.I.3120.3.132.2023, WFB.I.3120.3.137.2023, WFB.I.3120.3.146.2023.

Stwierdzono natomiast, że w odniesieniu do kwoty 1 041,4 tys. zł decyzje o blokowaniu wydatków podjęto w terminie 34 i 37 dni po uzyskaniu informacji, że dane środki nie zostaną wykorzystane w 2023 r., co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1588-1724)

W 2023 r. w części 85/04 nie wystąpiły wydatki niewygasające.

(akta kontroli str. 2491)

Najistotniejszą grupę wydatków (81,5%) w części 85/04 stanowiły dotacje – 2 120 724,8 tys. zł. Zrealizowana kwota stanowiła 98,5% planu po zmianach i była niższa od wydatków poniesionych na dotacje w 2022 r. o 1 013 216,9 tys. zł (32,3%).

Dotacje zostały przeznaczone na:

- a) dotacje bieżące w wysokości 2 080 474,0 tys. zł (98,1% dotacji i 79,9% ogółu wydatków), w tym m.in. w kwocie:
 - 1 002 839,2 tys. zł na finansowanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502);
 - 194 023,5 tys. zł na działalność Komend Powiatowych PSP (rozd. 75411);
 - 154 156,0 tys. zł na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (§ 2010 w rozdz. 01095);
 - 67 777,2 tys. zł na przedszkola (80104);
 - 66 538,7 tys. zł na domy pomocy społecznej (85202);
 - 57 119,3 tys. zł na wypłatę zasiłków stałych (rozd. 85216);
 - 52 139,8 tys. zł na wypłatę zasiłków okresowych, celowych i pomoc w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (rozd. 85214);
 - 9 160,8 tys. zł dla stowarzyszeń i fundacji, pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych;
- b) dotacje majątkowe w kwocie 40 250,8 tys. zł (1,9% dotacji i 1,5% ogółu wydatków), w tym:
 - 21 954,2 tys. zł na dofinansowanie zadań własnych jst, z tego: 2 777,1 tys. zł dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego, na zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego; 2 500,0 tys. zł dla Gminy Miasta Rypin na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa i przebudowa drogi gminnej ul. E. Orzeszkowej – połączenie z drogą gminną ul. Sportowa”; 1 871,8 tys. zł dla Gminy Kowalewo Pomorskie na dofinansowanie zadania pn. „Budowa centrum kultury i integracji społecznej w Wielkiej Łące – etap I”; 1 467,9 tys. zł na dofinansowanie realizacji zadania pn. „Zakup wyposażenia i sprzętu oraz prace adaptacyjne na potrzeby Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rypinie”;
 - 10 571,2 tys. zł na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst, z tego 10 119,0 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki majątkowe Komend Powiatowych PSP m.in. na realizację zadania pn. „Budowa Komendy Miejskiej PSP w Grudziądzu wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą nr 1”;

- 3 137,1 tys. zł na dofinansowanie zadań inwestycyjnych dla pozostałych jednostek, z tego: 2 994,5 tys. zł na dofinansowanie zakupu nowych ambulansów dla dysponentów Zespołów Ratownictwa Medycznego oraz 142,6 tys. zł dla Nadgoplańskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Kruszwicy na dofinansowanie zadania pn. „Zakup sprzętu do ratownictwa wodno-ekologicznego wykorzystywany na obszarach wodnych w województwie kujawsko-pomorskim w szczególności na jeziorze Gopło”;
- 2 716,4 tys. zł na zadania realizowane przez jst na podstawie porozumień, z tego: 2 000,0 tys. zł na realizację zadania pn. „Rewitalizacja obiektów grobownictwa wojennego na terenie województwa kujawsko - pomorskiego w 2023 r.” i 716,4 tys. zł na realizację "Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024”;
- 1 871,9 tys. zł na współfinansowanie wydatków, przeznaczonych na utworzenie oraz funkcjonowanie nowych miejsc opieki realizowanych w ramach programu „Maluch+” na lata 2022-2029, w części finansowanej z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

(akta kontroli str. 1564-1567, 2731-2732)

Badanie próby wydatków na dotacje⁵⁸ wykazało, że przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w upr oraz obowiązującymi przepisami. Stwierdzono natomiast, w odniesieniu do niewykorzystanej kwoty dotacji na realizację Programu Wieloletniego „Senior+” w wysokości 534,0 tys. zł, że ww. środki nie zostały zgłoszone do blokady. Ponadto nadzór dysponenta nad sposobem wykorzystania dotacji przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego⁵⁹, w zakresie staży podyplomowych lekarzy, był niewystarczający, skutkiem czego Marszałek błędnie naliczył koszty obsługi zadania organizacji ww. staży. Powyższe opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W wyniku przekazania środków na realizację badanych zadań m.in.:

- zapewniono wypłatę uposażeń funkcjonariuszy i wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników cywilnych 19 jednostek powiatowych PSP;
- dofinansowano działalność bieżącą 48 środowiskowych domów samopomocy dla 2 174 osób korzystających i działalność bieżącą trzech klubów samopomocy dla 52 osób korzystających;
- dofinansowano działanie 1.4. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” - Rozwój sieci domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, tj. utworzenie jednego domu w powiecie inowrocławskim (na 30 miejsc statutowych);
- sfinansowano koszty stażu podyplomowego dla 444 lekarzy;
- zakupiono pięć ambulansów dla ZRM;
- dofinansowano utworzenie i wyposażenie pięciu placówek typu Dzienny Dom „Senior+” dla 125 osób oraz dwóch placówek typu Klub „Senior+” dla 50 osób.

(akta kontroli str. 1729-2021)

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/04 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wynosiło 2 565 osób i było wyższe w porównaniu do zatrudnienia

⁵⁸ Badaniem objęto wybrane celowo wydatki w kwocie 283 093,0 tys. zł (13,4% wydatków na dotacje) na: działalność bieżącą Komend Powiatowych PSP (rozdz. 75411), działalność ośrodków wsparcia (rozdz. 85203), staże podyplomowe lekarzy i lekarzy dentyistów (rozdz. 85157), zakup ambulansów dla Zespołów Ratownictwa Medycznego, dalej: „ZRM” (rozdz. 85141) i Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2023, Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka „Senior+” (rozdz. 85295).

⁵⁹ Dalej: „Marszałek”.

w 2022 r. o 47 etatów. Wzrost ten wynikał w szczególności z konieczności poprawienia jakości wykonywanych zadań przez Inspekcję Weterynaryjną oraz nałożenia dodatkowych zadań na Inspekcję Transportu Drogowego.

Wydatki na wynagrodzenia w porównaniu do 2022 r. wzrosły o 56 809,0 tys. zł (24,3%) i wynosiły 290 749,0 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach (292 415,4 tys. zł)⁶⁰. Przeciętne wynagrodzenie w 2023 r. wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wynosiło 9,4 tys. zł brutto i było wyższe o 1,7 tys. zł (22,0%) od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. (7,7 tys. zł). Środki na wynagrodzenia wydatkowano zgodnie z planem po zmianach.

(akta kontroli str. 230-238, 300-303, 428-431, 439-443)

Zobowiązania w części 85/04 budżetu państwa na koniec 2023 r. wynosiły 25 408,9 tys. zł i były wyższe o 4 568,9 tys. zł, tj. o 21,9% od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. (20 840,2 tys. zł). Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wynagrodzeń bezosobowych i ich pochodnych w kwocie 23 971,0 tys. zł (94,3%) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok następujący. Na koniec 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 479)

W ramach sprawowanego nadzoru w 2023 r. Wojewoda przeprowadził łącznie 444 kontrole w 366 jednostkach, spośród których najwięcej w jst (230), z tego: 77 kontroli w obszarze działalności kontrolnej finanse publiczne, 11 kontroli w obszarze księgowości i sprawozdawczości oraz pięć z zakresu gospodarowania majątkiem publicznym. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono m.in.: nieterminowe przekazywanie do budżetu państwa dochodów budżetowych, wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych danych niezgodnych z ewidencją księgową, dokonywanie wydatków ze środków publicznych z naruszeniem przepisów. Finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości wyniosły 641,4 tys. zł. Kontrole przyczyniły się do pozyskania dodatkowych dochodów lub przychodów budżetu państwa w łącznej wysokości 57,6 tys. zł. Wojewoda nadzorował także poprzez kwartalne analizy bieżące wykonanie planu dochodów i wydatków oraz poziom wykorzystania dotacji. Stwierdzone nieprawidłowości w sposobie wykorzystania dotacji na staże podyplomowe lekarzy, wykazały, że nadzór ten był niewystarczający.

(akta kontroli str. 158-175, 2734, 2828-2831)

2.1.2. Plan wydatków Urzędu (102 965,0 tys. zł) został w ciągu roku zwiększony do kwoty 112 885,4 tys. zł, tj. o 9,6 %. Wydatki Urzędu wynosiły 109 677,1 tys. zł i stanowiły 97,2% planu po zmianach oraz 107,2% wydatków poniesionych w 2022 r. (102 336,5 tys. zł). Wydatki KPUW stanowiły 4,2% wydatków części 85/04.

(akta kontroli str. 419-426, 1323-1334, 1404-1426)

Urząd uzyskał środki z rezerw celowych na łączną kwotę 5 532,1 tys. zł, które wydatkowano w wysokości 4 879,9 tys. zł (tj. 88,2%), m.in. na: sfinansowanie podwyżek wraz z pochodnymi pracowników KPUW, pokrycie kosztów realizacji projektu „Działania Wojewody Kujawko-Pomorskiego na rzecz uchodźców z Ukrainy”, sfinansowanie kosztów obsługi zadań wynikających z realizacji ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym⁶¹ czy kosztów sporządzenia operatów

⁶⁰ Wzrost wynagrodzeń wynikał w szczególności ze zmiany stanu zatrudnienia w podległych jednostkach (m.in. przyznanie dodatkowych etatów Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa), finansowania wynagrodzenia osób zaangażowanych w realizację projektu pn. „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski”, wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego obliczonego od wynagrodzeń roku 2023, w porównaniu do roku 2021.

⁶¹ Dz. U. poz. 1429, ze zm., dalej: „ustawa z dnia 7 lipca 2023 r.”.

szacunkowych niezbędnych do ustalania wysokości odszkodowań za nieruchomości przyjmowane lub ograniczane w korzystaniu, w związku z budową dróg publicznych. W 2023 r. Urząd nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 1575-1576)

Główne tytuły wydatków zrealizowanych przez Urząd w 2023 r. stanowiły wynagrodzenia i pochodne – 80 812,9 tys. zł (73,7% ogółu wydatków).

Wydatki KPUW na świadczenia na rzecz osób fizycznych wynosiły 592,0 tys. zł (99,5% planu po zmianach), były o 12,8% wyższe niż w roku poprzednim (525,0 tys. zł) i dotyczyły przede wszystkim wypłaty zasądzonych rent (343,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 427)

Przeciętne zatrudnienie w Urzędzie w 2023 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wynosiło 719 osób i było wyższe od zatrudnienia w 2022 r. o jeden etat. Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w porównaniu do 2022 r. o 10 057,0 tys. zł (17,7%)⁶² i wynosiły 67 036,4 tys. zł, tj. 98,0% planu po zmianach (68 405,6 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie w 2023 r. wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wynosiło 7,8 tys. zł brutto i było wyższe o 1,2 tys. zł (17,5%) od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 roku. W 2023 r. pracownikom Urzędu wypłacono nagrody w łącznej wysokości 2 853,3 tys. zł, średnia kwota nagrody wyniosła 3,9 tys. zł. Środki na wynagrodzenia wydatkowano zgodnie z planem po zmianach.

(akta kontroli str. 316-318, 364, 432-433, 495-496, 498, 608-610)

W 2023 r. zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów innych niż umowa o pracę⁶³ wykonywały 123 osoby (w tym jeden pracownik KPUW), z tego 119 wykonywało zadania w ramach umów zlecenia⁶⁴, a cztery w ramach umowy o dzieło, tj. o sześć osób więcej niż w 2022 r. (117 osób). Wydatki poniesione z tego tytułu wynosiły 778,4 tys. zł, tj. były niższe o 12% w porównaniu do roku poprzedniego (884,6 tys. zł). Łącznie w 2023 r. realizowane były 182 umowy zlecenia, z których 121 zawartych zostało na okres trzech miesięcy lub dłuższy⁶⁵, a 61 zawarto na okres krótszy niż trzy miesiące⁶⁶.

Badanie trzech umów zlecenia, w wyniku których w 2023 r. poniesiono wydatki⁶⁷, wykazało m.in., że:

- dwie z nich miały charakter tymczasowy (trwały od pięciu do 10 miesięcy), a zleceniobiorcom powierzono obsługę Punktu Informacyjno-Doradczego uruchomionego w ramach projektu pn.: „Działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego na rzecz uchodźców z Ukrainy”⁶⁸ oraz sporządzenie projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na terenach zamkniętych o klauzuli „zastrzeżone”⁶⁹;

⁶² Wzrost wydatków na wynagrodzenia (poza wskazanymi zwiększeniami w nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 r.) wynikał w szczególności z: [1] regulacji wynagrodzeń dla pracowników Urzędu, [2] sfinansowania kosztów obsługi zadań wynikających z realizacji ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. [3] pokrycia kosztów realizacji projektu pn. „Działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego na rzecz uchodźców z Ukrainy”, [4] sfinansowania wynagrodzeń dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn. „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrożenia przepisów ustawy o ekonomii społecznej”, [5] sfinansowania nagrody jubileuszowej dla Wojewody. Źródłem finansowania tych wydatków były środki z rezerw celowych (cz. 83, poz. 8, 21, 44, 56 i 99).

⁶³ Umowy zlecenia trwające trzy miesiące lub dłużej, lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres i umowy o dzieło.

⁶⁴ 118 wykonywało zadania podstawowe (wykonywanie pracy w komórkach merytorycznych), a jedna zadania pomocnicze (wykonywanie pracy w komórkach obsługowych typu kadry, księgowość, administracja).

⁶⁵ Największą liczbę umów zleceń (101 umów, tj. 83,5%) zawarto na potrzeby Wydziału Zdrowia, z tego 99 umów zawarto z konsultantami wojewódzkimi w oparciu o ustawę z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2022 r. poz. 2524, ze zm.).

⁶⁶ Największą liczbę zawartych na okres krótszy niż trzy miesiące (37 umów, tj. 60,5%) zawarto na potrzeby Biura Wojewody.

⁶⁷ [1] Nr 10/2023/FAMI z 15 lutego 2023 r.; [2] Nr 9/2023/WIR z 13 lipca 2023 r.; [3] Nr BFI/203/2022 z 25 listopada 2022 r.

⁶⁸ Nr 10/2023/FAMI.

⁶⁹ Nr 9/2023/WIR.

- umowa zlecenia zawarta z pracownikiem KPUW⁷⁰ dotyczyła obsługi finansowo-księgowej Międzyzakładowej Kasy Zpomogowo-Pożyczkowej działającej przy Urzędzie i realizowana była w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r., a zadania określone do realizacji w tej umowie nie były tożsame z wynikającymi ze stosunku pracy.

(akta kontroli str. 499-509, 512-554)

Pierwotny plan wydatków majątkowych KPUW na 2023 r. wynosił 2 930,0 tys. zł i przewidywał realizację dziewięciu zadań. W trakcie roku dokonano zmniejszenia wydatków majątkowych o 1 765,1 tys. zł i zwiększenia o 1 390,0 tys. zł. Zmiany te wynikały m.in. z rezygnacji z trzech zadań na kwotę 915,0 tys. zł⁷¹ i wprowadzenia 10 nowych o wartości 635,6 tys. zł⁷². Powodem rezygnacji z planowanych pierwotnie zadań był m.in. wzrost cen rynkowych usług i materiałów oraz brak wystarczających środków na ich realizację⁷³.

Plan wydatków majątkowych wynosił ostatecznie 2 554,9 tys. zł i obejmował realizację 16 zadań. 15 z nich wykonano w całości, a realizacja jednego będzie kontynuowana w 2024 r.⁷⁴ Wydatki majątkowe w KPUW w 2023 r. wynosiły 2 061,4 tys. zł i stanowiły 70,4% planu, 80,7% planu po zmianach i 30,8% wydatków majątkowych poniesionych w 2022 r. (6 689,7 tys. zł). Środki te wykorzystano m.in. na zakup i montaż kompensatorów biernej energii elektrycznej (co wskazuje na kontynuowanie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej i realizację wniosku pokontrolnego, sformułowanego przez NIK, w wyniku ustaleń poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/04, przeprowadzonej za 2022 r.), zakup specjalistycznego oprogramowania do obsługi środowiska serwerowego oraz bezpieczeństwa danych i sieci informatycznej KPUW oraz zakup i montaż paneli fotowoltaicznych.

(akta kontroli str. 427, 615-620, 608-610)

Badaniem objęto realizację 63 wydatków w kwocie 5 508,9 tys. zł, tj. 5,0% wydatków KPUW. Próba obejmowała 47 wydatków wylosowanych metodą monetarną MUS⁷⁵ na podstawie udostępnionych danych z systemu finansowo-księgowego (zapisy księgowe odpowiadające pozapłacowym wydatkom na kwotę ogółem 3 558,4,7 tys. zł, w tym kwota 1 064,0 tys. zł dotyczyła wydatków majątkowych) i 16 wydatków na kwotę 1 950,5 tys. zł dobranych w sposób celowy (w tym kwota 171,6 tys. zł dotyczyła wydatków majątkowych).

Badanie wykazało, że wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, tj. na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, według warunków zawartych umów i zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznym. W ramach badania stwierdzono, że nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących koniecznością zapłaty odsetek.

⁷⁰ Nr BFI/203/2022.

⁷¹ [1] Zakup i montaż monitoringu wizyjnego IP w pomieszczeniach służbowych SG; [2] Dostosowanie budynków KPUW do wymagań ochrony przeciwpożarowej; [3] Przebudowa instalacji elektrycznej w budynku KPUW przy ul. Konarskiego 1 w Bydgoszczy, wymiana WZL.

⁷² M.in.: Przeprowadzenie prac budowlano-remontowych oraz wyposażeniowych obiektu na potrzeby funkcjonowania Centrum Powiadamiania Ratunkowego ze zintegrowanymi stanowiskami operatorsko-dyspozytorskimi – dział 750 rozdział 75081 (136,0 tys. zł); Zakup serwera NAS w związku z rozbudową środowiska przechowywania danych w KPUW w Bydgoszczy (100,0 tys. zł); Zakup ekranu projekcyjnego (94,0 tys. zł);

⁷³ Jedno z zadań [1] Zakup i montaż monitoringu wizyjnego IP w pomieszczeniach służbowych SG zostało zrealizowane z wydatków bieżących (zakup zrealizowano w kwocie niższej niż 10,0 tys. zł).

⁷⁴ Przeprowadzenie prac budowlano-remontowych oraz wyposażeniowych obiektu na potrzeby funkcjonowania Centrum Powiadamiania Ratunkowego ze zintegrowanymi stanowiskami operatorsko-dyspozytorskimi (dz. 851 rozdz.85146) – niepełna realizacja zadania w 2023 r. wynikała z czasowego zawieszenia inwestycji, w związku z odstąpieniem przez KPUW od niezrealizowanej przez głównego wykonawcę części umowy (brak realnych postępów robót oraz zwłoka w realizacji przyjętego harmonogramu robót skutkowałą koniecznością zakończenia współpracy). Po wyłonieniu wykonawcy w grudniu 2023 r. inwestycja została wznowiona.

⁷⁵ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji

Wytypowaną do badania próbę wydatków sprawdzono również pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁶. Nie stwierdzono nieprawidłowych działań w powyższym zakresie. Ustalono jednak, że w siedmiu przypadkach kontrola merytoryczna dowodów księgowych w tym zakresie była nierzetelna. Szczegółowe ustalenia w powyższym zakresie opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 555-559, 563-603)

W 2023 r. KPUW przeprowadził 14 postępowań w trybie podstawowym⁷⁷, o którym mowa w art. 275 Pzp, w wyniku których udzielono zamówień na kwotę 2 729,5 tys. zł netto (3 266,5 tys. zł brutto). Unieważniono dwa postępowania.⁷⁸

(akta kontroli str. 846-848)

Badaniem objęto trzy zamówienia publiczne skutkujące wydatkami poniesionymi w 2023 r. o łącznej wartości 599,2 tys. zł brutto, w tym:

- jedno zamówienie, do udzielenia którego zastosowano Pzp⁷⁹;
- dwa do udzielania których nie zastosowano Pzp – w tym do jednego z uwagi na wartość zamówienia⁸⁰, a do drugiego w związku ze spełnieniem przesłanki wynikającej z art. 11 ust. 5 pkt 2 Pzp⁸¹.

Przeprowadzone badanie wykazało, że działania jednostki były zgodne z przepisami Pzp oraz wewnętrznymi regulacjami Urzędu dotyczącymi udzielania zamówień publicznych⁸². Nie stwierdzono nieprawidłowości w przygotowaniu, przeprowadzeniu i udzieleniu przedmiotowych zamówień. Prawidłowo stosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Realizacja zamówień (pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy) była zgodna z treścią zawartych umów, a poniesione z tytułu realizacji zamówień wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

(akta kontroli str. 849-960)

Urząd prawidłowo wywiązał się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2023 r.⁸³ oraz przekazania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych do 1 marca 2024 r. sprawozdania o udzielonych w 2023 r. zamówieniach.

(akta kontroli str. 961-994)

Zobowiązania Urzędu na koniec 2023 r. wynosiły 6 087,9 tys. zł i były wyższe o 735,7 tys. zł, tj. o 13,7% od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. (5 352,2 tys. zł). Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych w kwocie 5 403,1 tys. zł (88,8%) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok następny. Nie wystąpiły przypadki naliczenia i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności. Na koniec 2023 r. w Urzędzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

⁷⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej: „Pzp”.

⁷⁷ Sześć postępowań na usługi, cztery na dostawy, cztery na roboty budowlane.

⁷⁸ Dwa postępowania na dostawy.

⁷⁹ Wymiana pokrycia dachowego na budynku „B” oraz „C” KPUW; kwota wydatku w 2023 r. – 266,0 tys. zł.

⁸⁰ Zakup projektora wraz z ekranem projekcyjnym wraz z dostawą i montażem na potrzeby KPUW – kwota wydatku w 2023 r. 92,4 tys. zł.

⁸¹ Organizacja kompleksowego przedsięwzięcia edukacyjno-kulturalnego, tj. pikniku oraz gry miejskiej pn. „Przygoda z Tata” w ramach realizacji Programu „Ojcostwo-Przygoda życia” – kwota wydatku w 2023 r. 240,9 tys. zł.

⁸² Zarządzenie nr 17/2022 Dyrektora Generalnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z dnia 27 września 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych przez Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy.

⁸³ Plan, jak i jego aktualizacje (łącznie 14 wersji) były zamieszczane w Biuletynie Zamówień Publicznych [link](#).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wojewoda nierzetelnie prowadził postępowania bądź nie podejmował działań w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych w trybie art. 177 ust. 1 ufp, na skutek czego:
 - a) kwotę 1 041,4 tys. zł (7,6% kwoty blokad w 2023 r.) zablokowano w dniach 19 i 22 grudnia 2023 r., pomimo że okoliczności uzasadniające dokonanie blokad zidentyfikowano 34 i 37 dni wcześniej, tj. w odniesieniu do kwoty:
 - 934,9 tys. zł (w rozdz. 60004, § 2010) – pochodzącej z rezerwy celowej poz. 72⁸⁴, z przeznaczeniem dla gmin na realizację obowiązku zapewnienia i zorganizowania bezpłatnych przewozów do i z lokali wyborczych⁸⁵, na skutek rozliczenia zadania przez jst, decyzją Wojewody z 15 listopada 2023 r.⁸⁶ dokonano korekty podziału dotacji celowych i zwiększono kwotę dotacji niepodzielonych do wysokości 934,9 tys. zł; natomiast decyzję o blokadzie niewykorzystanych środków podjęto 19 grudnia 2023 r.;
 - 106,5 tys. zł (w rozdz. 90007, § 2210) – pochodzącej z rezerwy celowej poz. 44, z przeznaczeniem dla Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego⁸⁷ na opracowanie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa kujawsko-pomorskiego”, w związku z wnioskiem Marszałka z 14 listopada 2023 r. o zmniejszenie dotacji celowej na ww. zadanie o kwotę 106,5 tys. zł, decyzją Wojewody z 15 listopada 2023 r.⁸⁸ dokonano korekty podziału dotacji celowych i zwiększono kwotę dotacji niepodzielonych do wysokości 106,5 tys. zł; natomiast decyzję o blokadzie niewykorzystanych środków podjęto 22 grudnia 2023 r.;
 - b) nie dokonano blokady kwoty 534,0 tys. zł (w rozdz. 85295, § 6330), pochodzącej z rezerwy celowej poz. 53, w związku z rozwiązaniem porozumień i niewykorzystaniem środków przez dwie jst, w toku realizacji Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2023, Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka „Senior+” – zwrot niewykorzystanej dotacji do Urzędu nastąpił w dniach 10 i 18 października 2023 r.

(akta kontroli str. 1641-1676, 1680-1692, 1705-1719, 1835-1836, 1841, 1843, 1875-1922)

Tym samym nie wykonano wniosku pokontrolnego sformułowanego w wystąpieniu pokontrolnym z 14 kwietnia 2023 r., po przeprowadzonej kontroli P/23/001 *Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie*, w zakresie podejmowania decyzji o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych niezwłocznie po stwierdzeniu okoliczności uzasadniających ich podjęcie.

⁸⁴ Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 22 września 2023 r. wydała opinię nr 353, w której pozytywnie zaopiniowała wniosek Ministra Finansów w zakresie zmiany przeznaczenia kwoty w wysokości 40 000,00 tys. zł z rezerwy celowej w poz. 72 (Wydatki związane ze zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym w Ukrainie) i przeznaczenia jej na sfinansowanie wydatków wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 497).

⁸⁵ W związku z wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw, która nałożyła na organy wykonawcze gmin obowiązek zorganizowania bezpłatnych przewozów do i z lokali wyborczych dla wyborców niepełnosprawnych oraz wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 60 lat, a także dla wyborców ujętych w spisie wyborców w stałym obwodzie głosowania położonym na obszarze danej gminy, jeżeli w ramach tej gminy w dniu wyborów nie funkcjonuje transport publiczny.

⁸⁶ Nr WFB.I.3120.3.115.2023.

⁸⁷ Dalej: „Marszałek”.

⁸⁸ Nr WFB.I.3120.3.113.2023.

Dyrektor Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa wyjaśniła m.in., że przepisy ufp nie wskazują jednoznacznie terminu, do którego należy przekazać środki do blokady. W dotychczasowej praktyce przyjmowano, że blokada środków powinna nastąpić najpóźniej w grudniu, tak aby nie kolidowało to z ewentualnym utworzeniem dodatkowej rezerwy celowej przez Ministra Finansów. W odniesieniu do kwoty 934,9 tys. zł dodała, że po 15 listopada 2023 r. trwały jeszcze rozliczenia siedmiu gmin, które spowodowały wstrzymanie się ze złożeniem wniosku o dokonanie blokady.

(akta kontroli str. 1700-1703)

Dyrektor WPS, odnosząc się do niezłożenia wniosku o dokonanie blokady kwoty 534,0 tys. zł, potwierdziła ten fakt i wskazała m.in., że pismem z 14 listopada 2023 r. poinformowano Departament Polityki Senioralnej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej o rozwiązaniu porozumień z jst i zwrocie niewykorzystanej dotacji do Urzędu.

(akta kontroli str. 1923-1926)

Dyrektor WFB wyjaśniła, że Wydziały nadzorujące merytoryczną realizację zadań, monitorują terminy realizacji zadań wynikające z ustaw szczegółowych. Możliwość zablokowania wydatków istnieje na każdym etapie realizacji budżetu, jeśli spełnione są przesłanki art. 177 ufp.

(akta kontroli str. 1725-1726, 1728)

NIK zauważa, że blokowanie zaplanowanych wydatków ma na celu uelastycznienie procesu budżetowego, bez konieczności zmiany ustawy budżetowej. Zwrócił na to uwagę Minister Finansów w piśmie z 26 października 2023 r.⁸⁹, skierowanym do Wojewodów, w którym wskazano m.in. na konieczność niezwłocznego blokowania planowanych wydatków budżetowych w przypadku stwierdzenia przesłanek określonych przepisem art. 177 ust. 1 ufp.

(akta kontroli str. 2864)

2. Wojewoda w sposób niewystarczający sprawował nadzór, o którym mowa w art. 175 ust. 1 pkt 2 ufp, nad sposobem realizacji przez Marszałka umowy z dnia 6 marca 2023 r.⁹⁰ w zakresie wykorzystania w 2023 r. dotacji na organizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków, w rezultacie czego dopuszczono do nieprawidłowego określenia przez Marszałka kosztów organizacji tych staży i zawyżono ich wysokość o kwotę 27,1 tys. zł (rozd. 85157, § 2210), przypadającą na 220 osób kontynuujących w 2023 r. staż rozpoczęty w latach 2021-2022 i wcześniej.

(akta kontroli str. 1929-2005)

Dyrektor Wydziału Zdrowia wyjaśniła m.in., że 2023 r. był pierwszym, w którym Wojewoda na podstawie umowy przekazywał Marszałkowi ww. środki. W latach poprzednich środki przekazywane były na podstawie umowy zawieranej pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Zdrowia a Marszałkiem. Mając na uwadze stanowisko Departamentu Budżetu, Finansów i Inwestycji Ministerstwa Zdrowia z 22 lutego 2017 r.⁹¹ oraz wieloletnią praktykę rozliczania przez Departament Budżetu i Finansów Ministerstwa Zdrowia przekazywanych środków z uwzględnieniem, że określona w ustawie stawka 123 zł za każdego

⁸⁹ Znak sprawy BP2.412.7.2023.

⁹⁰ Nr 1/2023, zmienionej aneksem z nr 1 z 27 czerwca 2023 r. Przedmiotem umowy było określenie wysokości środków oraz sposobu i trybu ich przekazywania i rozliczania, z przeznaczeniem na sfinansowanie w 2023 r. realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, określonego w art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentydy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, ze zm), dalej: „ustawa o zawodzie lekarza”.

⁹¹ Znak pisma BFR.844.1.2017.EŁ(1)(1).

finansowanego lekarza stażystę dotyczy jednego roku budżetowego, brak było podstaw do kwestionowania przez Wojewodę przedstawianych przez Marszałka naliczeń w zakresie ponoszonych kosztów obsługi.

(akta kontroli str. 1977-1982)

NIK zauważa, że z dyspozycji art. 15i ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza wynika wprost, że koszt obsługi tego zadania wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę. Tym samym kwota należy się jednorazowo za koszt obsługi całego zadania (staż lekarza), niezależnie od długości trwania takiego stażu. Ponadto w tożsamej kwestii Ministerstwo Zdrowia w piśmie do Dyrektora Wydziału Zdrowia Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie jednoznacznie stwierdziło, że „Koszt obsługi zadania wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę i jest wypłacany jednorazowo na stażystę.”⁹²

(akta kontroli str. 1989-1990)

3. W Urzędzie nierzetelnie dokonywano kontroli merytorycznej dowodów księgowych w zakresie prawidłowości udzielania zamówień publicznych. W opisie pięciu⁹³ z 63 dowodów księgowych objętych badaniem próby wydatków poniesionych przez KPUW w 2023 r. zamieszczono adnotację wskazującą na niestosowanie przepisów Pzp mimo, że zawarte w tych przypadkach umowy poprzedzało przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie art. 275 pkt 1 Pzp. Dodatkowo w innych dwóch⁹⁴ przypadkach osoba dokonująca kontroli merytorycznej błędnie wskazała podstawę prawną udzielonych zamówień, których dotyczyły dowody księgowe (wskazano art. 214 ust. 1 pkt 1 lit b Pzp podczas gdy właściwym był zapis wskazujący na niestosowanie w tych przypadkach przepisów Pzp – art. 10 ust. 2 pkt 4).

Zgodnie z §14 ust. 13 Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w KPUW⁹⁵ elementem kontroli merytorycznej w zakresie prawidłowości udzielania zamówień publicznych jest zamieszczenie na dowodzie księgowym, przez pracownika komórki ds. zamówień publicznych, adnotacji na temat sposobu udzielenia zamówienia na dostawę, usługę lub robotę budowlaną. Adnotacja ta winna zawierać informację na temat trybu w jakim zostało udzielone zamówienie publiczne wraz z podaniem podstawy prawnej jego zastosowania, a w przypadku nie stosowania przepisów pzp, informację o podstawie prawnej uzasadniającej jej niestosowanie.

(akta kontroli str. 563-603)

Osoba pełniąca obowiązki Dyrektora BFI wyjaśniła, że wskazane rozbieżności wynikają z omyłki pracowników Oddziału Zamówień Publicznych zajmujących się kontrolą merytoryczną w tym zakresie. Dodała, że zostali oni poinformowani o konieczności starannego weryfikowania oraz opisywania dowodów księgowych.

(akta kontroli str. 609-610)

⁹² Sygn. RKL.81221.209.2023.AC z 20 listopada 2023 r.

⁹³ Faktura VAT nr 004/11/2023 za usługę ochrony fizycznej na obiektach K-PUW; faktura nr 4/03/2023 - świadczenie pomocy prawnej w Punktach Informacyjno-Doradczych; faktura 01/09/2023 za wykonanie i dostawę publikacji pn. „Przyroda województwa kujawsko-pomorskiego”, faktura 02/09/2023 za wykonanie gadżetów reklamowych; faktura nr FA/190/12/2023 wystawionym 28 grudnia 2023 r. za wdrożenie aktualizacji środowiska serwerowego.

⁹⁴ Faktury za usługi Poczty Polskiej nr: F01827PO123SFAKAMB, F08850PO323SFAKAMB.

⁹⁵ Zarządzenia nr 21/2013 Dyrektora Generalnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 31 grudnia 2013 r., zmienione zarządzeniem nr 8/2023 Dyrektora Generalnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z 21 kwietnia 2023 r., dalej: „Instrukcja obiegu dokumentów”.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w części 85/04 zrealizowane w kwocie 38 257,5 tys. zł (tj. 77,6% planu po zmianach) były o 672,5% wyższe od ich wykonania w 2022 r. (5 689,0 tys. zł). Ponad sześciokrotny wzrost wydatków wynikał z liczby realizowanych w 2023 r. projektów⁹⁶, tj.: „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego”⁹⁷ i „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V”⁹⁸ prowadzonych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski”⁹⁹ w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz „Maluch+ 2022-2029”¹⁰⁰ i „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej”¹⁰¹ w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

Niewykonanie wydatków dotyczyło głównie:

- rozdz. 85516 (kwota niewykorzystana 9 810,3 tys. zł)¹⁰² – realizacja zadania odbywała się do końca 2023 r. i nie wystosowano wniosku o korektę decyzji Ministra Finansów;
- rozdz. 85132 (kwota niewykorzystana 1 238,3 tys. zł)¹⁰³ - 12 grudnia 2023 r. Wojewoda, na podstawie zgłoszenia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy¹⁰⁴, podjął decyzję o blokadzie wydatków budżetowych w kwocie 1 217,3 tys. zł¹⁰⁵, jednak nie poinformował o tym Ministra Finansów, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1065, 1264-1266, 1521, 1563, 2726-2729)

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerwy celowej budżetu środków europejskich objęto cztery decyzje zwiększające plan wydatków na łączną kwotę 25 373,3 tys. zł¹⁰⁶, tj. 62,0% środków, które zwiększyły wydatki budżetu środków europejskich części. Zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach.

(akta kontroli str. 2664-2725)

W Urzędzie (u dysponenta trzeciego stopnia) w 2023 r. plan wydatków z budżetu środków europejskich został ustalony w wysokości 204,8 tys. zł z przeznaczeniem na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników realizujących zadania w zakresie projektów pn. [1] „Opieka nad dziećmi do lat 3 - program Maluch+”, [2] „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii

⁹⁶ W 2022 r. realizowane były trzy projekty: „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym - etap I”, „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap IV” i „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V”. Wszystkie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

⁹⁷ Zakupiono: kontener kwatermistrzowski, nośnik kontenerowy przystosowany do transportu kontenerów paliwowych, sprzęt analityczny wykorzystujący metody IMS, FTIR, Ramana.

⁹⁸ Zakupiono dwa średnie samochody ratowniczo-gaśnicze ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego, pięć średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych z systemem piany sprężonej i cztery ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze ze zwiększonym [potencjałem ratownictwa drogowego.

⁹⁹ Środki przeznaczono na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

¹⁰⁰ Środki przeznaczono na utworzenie oraz funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3.

¹⁰¹ Środki przeznaczono na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

¹⁰² Przyczyną niepełnego wydatkowania środków z budżetu środków europejskich były: rezygnacja podmiotów z udziału w programie „Maluch+”, niepodpisanie umów z podmiotami niegminnymi w związku z brakami formalnymi w złożonych dokumentach, zmiany terminu realizacji zadania i terminu płatności z 2023 r. na 2024 r.

¹⁰³ Kwota powstałych oszczędności w planie.

¹⁰⁴ GK.3144.18.2023 z 1 grudnia 2023 r.

¹⁰⁵ WFB.I.3120.5.12.2023/BSE.

¹⁰⁶ W rozdz. 75011, §§ 4017, 4117, 4127 – łącznie 73,8 tys. zł; w rozdz. 75410, § 6067 – 2 014,7 tys. zł; w rozdz. 85132, §§ 4017, 4117, 4127 – łącznie 226,2 tys. zł; w rozdz. 85516, §§ 2007, 2057, 6207, 6257 – łącznie 23 058,6 tys. zł.

społecznej”, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Plan zrealizowano w kwocie 189,0 tys. zł, co stanowiło 92,3% planu po zmianach. Wydatki zostały dokonane w okresie kwalifikowalności i były zgodne z kategoriami wydatków wynikającymi z umowy partnerskiej¹⁰⁷ i decyzji o dofinansowanie projektu¹⁰⁸. Przyczyną niepełnego wykorzystania środków z budżetu środków europejskich były absencje chorobowe pracowników realizujących zadania w ramach powyższych projektów.

(akta kontroli str. 611-614, 1569-1576)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Wojewoda nie poinformował Ministra Finansów o podjętej 12 grudnia 2023 r. decyzji¹⁰⁹ w sprawie dokonanej, na podstawie zgłoszenia WSSE z 1 grudnia 2023¹¹⁰, blokady planowanych wydatków budżetu środków europejskich w dziale 851, rozdz. 85132 w kwocie 1 217,3 tys. zł¹¹¹, czym naruszył art. 177 ust. 4 ufp.

(akta kontroli str. 2726-2729, 2489-2491)

Dyrektor WFB wyjaśniła, że budżet środków europejskich nie funkcjonuje w systemie TREZOR¹¹² i dlatego decyzja nie została wprowadzona do tego systemu, tym samym Minister Finansów nie został powiadomiony o blokowaniu planowanych wydatków w tym zakresie. Środki zostały zablokowane wyłącznie na poziomie Wojewody.

(akta kontroli str. 2489-2491)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. W wyniku kontroli 16,1% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 5,0% wydatków Urzędu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych. NIK zauważa jednak, że kwota 9 833,0 tys. zł otrzymana z rezerwy ogólnej budżetu państwa dotyczyła zadań, które nie miały charakteru nagłego i niemożliwego do zaplanowania w pierwotnym budżecie jednostki. Wydatki w zakresie badanej próby dotacji (13,4%) rozliczono w sposób prawidłowy i terminowy. Wojewoda przekazywał jednostkom dotacje w terminach umożliwiających prawidłową realizację zadań. Wystąpił przypadek nierzetelnego wykonywania nadzoru w odniesieniu do sposobu wykorzystania dotacji w zakresie staży podyplomowych lekarzy.

Stwierdzone w ww. obszarze nieprawidłowości, w zakresie blokowania planowanych wydatków i opisywania dowodów księgowych, nie miały zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

¹⁰⁷ Umowa partnerska na rzecz realizacji Projektu pn. „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej” w ramach działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

¹⁰⁸ Decyzja o dofinansowanie Projektu niekonkurencyjnego nr FERS.02.01-IP.06-0001/23 pt. „Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Maluch+” w ramach działania 02.01 Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Maluch+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

¹⁰⁹ WFB.I.3120.5.12.2023/BSE.

¹¹⁰ W piśmie przedstawiono rozliczenie budżetu środków europejskich i wskazano kwoty powstałych oszczędności.

¹¹¹ § 4007 – 457,6 tys. zł, § 4707 – 14,8 tys. zł, § 6067 – 744,9 tys. zł.

¹¹² Informatyczny System Obsługi Budżetu Państwa.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie i sprawozdań jednostkowych KPUW (urzędu obsługującego Wojewodę):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r. (Rb-28 NW);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/04 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Sprawozdania dysponenta III stopnia były sprawdzane przez wyznaczonych pracowników pod względem ich zgodności z ewidencją księgową oraz pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a następnie weryfikowane przez Głównego Księgowego i Kierownika Jednostki. Sprawozdania dysponenta części były sprawdzane pod względem prawidłowości i wiarygodności danych przez Kierownika Oddziału oraz Głównego Księgowego. Po zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego sprawozdania przekazywano do kierownika jednostki w celu ostatecznego zatwierdzenia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach.

(akta kontroli str. 176-229, 304-315, 319-331, 1019-1083, 1212-1289, 1404-1426, 1433-1435, 1440-1441, 1446-1459, 1483-1487, 1498-1501)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/04 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Sprawozdania te opracowywano terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Podjęcie działań celem prawidłowego realizowania w Urzędzie obowiązków w zakresie egzekwowania zaległych należności budżetowych.2. Podejmowanie bez zbędnej zwłoki decyzji o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych.3. Niezwłoczne informowanie Ministra Finansów o decyzjach dotyczących blokowania środków.4. Wzmoczenie nadzoru nad sposobem wykorzystania dotacji w zakresie staży podyplomowych lekarzy i wyegzekwowanie zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości.5. Dokonywanie rzetelnej kontroli merytorycznej dowodów księgowych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹¹³ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹¹³ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 9 kwietnia 2024 r.

Kontrolerzy:

(-) Monika Kazmierczak
główny specjalista kontroli
państwowej

(-) Jolanta Szydłowska-
Hęsiak
główny specjalista kontroli
państwowej

(-) Krzysztof Drzewiczak
inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki